

Tóth Krisztina
KÁNKÁN
AZ ÜVEGPADLÓN

tárcanovellák és novellák
2023–2025

KUKUCI

A bácsi kezében a kabáttal álldogál a kórházfolyosón. Figyeli a nyíló ajtókat, próbálja elkapni az elsiető nővéreket. Ez egyik azt mondja, jön majd nem sokára a nyolcasba is, a másik le se lassít, mert a linóleumos folyosó másik végében egyenletesen szól a csengő. A bácsi fogja magát, visszamegy a kórterembe. A kabátot leteszi az ágy végébe. Lába közé húzza a fehér ülőkét, letelepszik.

Az éjjeliszekrényen vécépapír, egy bögre a műfogsornak, barna keretes szemüveg, barack ivólé.

A néni felébred a székláb zörgésére. Csodálkozva pillant körbe, aztán a bácsira. Néhány másodpercbe beletelik, amíg felfogja, hol is vannak.

– Van az a szép pulóvered. A sötétkék.

A bácsi elmosolyodik, és azt mondja, nem volt, aki kikészítse, aztán csak nézi az ajtót. A másik két ágy üres. Odakint tavasz van, az ablakból látszanak a távoli, friss zöldbe hajló fakoronák. Itt bent még erősen fűtenek. A bácsi megigazítja az ágy melletti, eljárt papucsokat, aztán azt mondja, elvetette a brokkolit meg a salátát is. A néni bólogat, erőtlenül hozzát teszi, hogy a saláta tavalý nem volt jó helyen

ott hátul, a kerítés mellett. A bácsi azt feleli, tudja, most majd előrébb lesz. Hallgatnak. A fehér takaró felett megfogja az öreg, göbös kezét. Kintről mentőautó szirénája hallatszik, aztán csend megint. Utána kocsizörgés a folyosóról, léptek, távoli telefonálás. Vakító napfény csíkja vetül az ágyra, a néni hunyorog, elfordítja a fejét. A bácsi feláll, elhúzza a függönyt. Még egy teljes órát hallgatnak együtt, aztán a néni elszenderedik.

Másnap a nővér azzal fogadja a bácsit, hogy a laborértékek tovább romlottak, ezért egy új gyógyszert kezdtek el adni. A néni nem ébred fel, az ebéd érintetlen a tálcán.

Harmadnap a bácsi nem tud jönni. Egy ideig hívogatja otthonról az osztályt, de amikor tizedszerre sem veszik fel, kimegy a kertbe. Kijelöli a további ágyásokat madzaggal. Átnézi a gyümölcsfákat. Magában megbeszéli a nénivel, hova kerüljön a hagyma. Most jönnek még a korai fagyok, dűnnyögi. Megebédel, aztán beteszi az elmosott tányért a csöpögtetőbe. Ebéd után megint telefonál. Ügyetlenül nyomogatja a gombokat, előtte ott a papír a konyhasztalon a mellék számával. Sokára veszik csak fel, az orvos már nincs bent.

Pénteken a fémpadon üldögélve, a kórterem előtt várja, hogy lemenjen a vizit. Túl korán ért ide, a néni alszik. Van egy új, vörös hajú asszony a szobában, odaköszön neki, aztán kijön vissza, a padhoz. Egy takarítónő szúrós szagú fertőtlenítővel mos fel,

a bácsi neki is köszön, kezét csókolom. A kék köpenyes nő kikerüli a moppal a kifényesített, kopott pár cipőt. Futó pillantást vet a bácsi beesett, borotvált arcára, aztán lábbal továbbtaszajtja a vödröt.

A néninek infúziót kötöttek be, mert nem iszik eleget. A szomszéd ágyon fekvő vörös asszony azt mondja, egész éjjel azért könyörgött, hogy vegyék le róla a pelenkát. Nem tud belepisilni, hiába kell neki nagyon. Végül hajnalban katéterezték, mert már nagyon tele volt a hólyagja. A bácsi nem érti, minek kell a feleségére pelenka. Amikor bejön a nővér, azt mondja neki, kikíséri ő, ha kell, ki tudnak menni együtt vécére. A nővér azt feleli, hogy erre itt nincs ember, senki se vállalná a felelősséget, ha a néni elesne. A bácsi se akarja nyilván, hogy combnyaktörés legyen a vége a nagy kijárálásnak. Sokkal biztonságosabb, ha szépen pelenkába pisil, aztán kicserélik. Nincs ezzel semmi baj, jobb ez így mindenkinek.

A bácsi üldögél, köhécsel, nézeget ki az ablakon. Kihúzza a fiókot, kiveszi a visszazárható papír zsebkendőt, rányomja a tapadócsíkot, hogy szépen csukva legyen. Bütykös ujjjaival a lepedő szélét igazgatja, vizet hoz a kancsóba. Teljesen felesleges, a néni nem iszik, az ivóléhez se nyúlt, alszik mélyen. Délután háromig fel se ébred, akkor a bácsi megsimítja lila foltos vézna karját, és elmegy.

Szombaton a szemben fekvő asszonynál több látogató is van. Körbeülik az ágyat, suttognak, képeket mutogatnak egymásnak a férj mobiltelefonján.

Amikor elmennek úgy tizenegy óra körül, az aszszony odainti magához a bácsit. Azt mondja, a néninek végre, nagy nehezen, sikerült belekakilnia a pelenkába. Egész éjjel fájlalta a hasát, és egyre mondogatta, hogy ki kell mennie vécére, de aztán csak sikerült kakilnia. A bácsi zavarban van, bólogat, visszaül az ágy mellé.

Dél körül a néni felébred. Nézi hosszan, töprengve a bácsit. Odainti magához, motyog valamit. A bácsi a párnához hajol, melegség hulláma önti el. Hosszan ott hagyja a fejét, és kicsavarodva, kényelmetlen pózban lélegzik a néni arca mellett. Ötvennyolc éve érzi ezt az illatot, ötvennyolc éve ismeri ezt a meleg bőrt, ezeket a hajszálakat. A néni elfordítja a fejét, és a fülébe suttog. Azt mondja, kéri a kukucit. A bácsi vissza akarna kérdezni, hogy hol van, de a néni már becsukta a szemét, egyenletesen lélegzik.

Másnap a bácsi nekilát a keresésnek. Hol lehet az a kukuci? Először a nagy szekrény alját nézi meg. Ott vannak a dobozok a gyerekek régi fényképeivel, a levelekkel. Kézbe vesz néhányat, de nincs idő olvasni, tovább kell keresni. A fiókos szekrényben is talál egy kartondobozt. Egy pár elnyűtt bőr gyerekcipő van benne, egy csokor megfakult levendula, néhány hajtincs, és igen, a kukuci is. Egy foszlott, szürke kis takaródarab, selymesre kopott szélekkel. A levendulacsokor hullik. A bácsi nehézkesen letérdel, tenyere élével összesöprögeti a padlóról a morzsalékot.

Amikor annak idején, a bombázás alatt a családnak le kellett mennie a pincébe, a néni hűgát egy puha takaróba tekerték. A takarót aztán odalént, a hidegben kettéhasították, az egyik felét Hilda kapta meg, a felesége. Később levágtak belőle egy kisebb csíkot, és azt egész gyerekkorában mindenhová magával vitte. Anélkül aludni sem tudott. Amikor megismerkedtek, a család azzal élcelődött, hogy vajon magával viszi-e Hilda a házasságba a rongyikáját. A felesége húga már évekkal ezelőtt meghalt. A bácsi nem tudja, hogy vajon a bőr magas szárú kiscipő az övé volt-e, vagy Hildáé. Ügyetlenül megfogja, visszateszi a dobozba, betolja a fiókot.

A rongydarabnak kissé dohszaga van. A levendula nem érződik rajta, annál inkább a fiókban töltött évtizedek áporodott szaga. Azon töpreng, kimosasa-e: hogy egyáltalán kibír-e egy mosást. Eszébe jut, mekkora baj lett belőle, amikor nyáron a dédunoka maciját berakták a mosógépbe. Mennyit sírt utána az a gyerek, hogy rossz szaga lett! Becsomagolja inkább kukucit szépen egy újságpapírba, aztán egy nejlonzacskóba. Leül, gondolkodik, vigyen-e még be valamit. Elővesz egy rózsaszín csíkos törölközőt meg egy pár meleg zoknit, mert Hildának fázni szokott a lába.

Vasárnap délután megy be, hogy elkerülje a sok látogatót. Hajnalban már kint tesz-vesz a kertben, dolgozik délig, aztán megmosakszik. Felvesz egy vasalt inget. Megborotválkozik, arcszeszt paskol magára,

és beveszi a déli gyógyszereit. A zoknit és a törölközőt egy külön zacskóban odakészíti a kukuci mellé.

Négykor ér oda, a szemközti asszonynál már nincsenek látogatók. Újságot olvas, barátságosan üdvözlöli a bácsit, és bejelenti, hogy hétfőn ő már mehet haza. Hozzáteszi, hogy a néni nagyon ügyesen használja a pelenkát, és tegnap óta nem is panaszkodott semmire, többnyire alszik. A bácsi bólint. Leteszi a kabátját az ágy végébe, odahúzza egy széket a felesége mellé. Nézi hosszan, az arca mellé hajtja a fejét. Kihalássza a szatyorból a zacskót, kigöngyöli az újságból a rongyot, odaegyengeti a felesége nyakához. A néni nem nyitja ki a szemét. A bácsi suttog, hogy itt van, megjött a kukuci. A néni megmozdul, felemeli a kezét, és az orrához gyűri a foszlott rongydarabot. Oldalára fordul, felhúzza a térdét, gyűrögeti a kukucit. A bácsi tanácstalanul bámulja, a néni lassan ismét elalszik. A szája kinyílik, vékony szálú, fehér haja szétterül a kórházi párnán.

Kilátszik a fénylő, rózsaszín fejbőre a tincsek közül. A bácsi odahajol hozzá. Közel, egészen közel lélegzik, és a vállát simogatva percekig úgy marad.

Elvettem a hagymát, suttogja. És lesz ám négy sor borsó is. Csak győzzed majd fejteni.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2026-ban
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Dávid Anna
Kézirat-előkészítő Hradeczky Moni
Korrektor Torma Mária
A borítón Barabás Zsófi *Még közelebb*
című festménye látható
A kötetet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9474
ISBN 978-963-14-4724-8